

НАЦИОНАЛЕН КОНКУРС ЗА НАГРАДИ „ИКОНОМИКА НА СВЕТЛО” ЗА 2018 Г.
НОМИНАЦИИ

Категория „За нормативен акт или административна практика, които водят до ограничаване на сивата икономика и подобряване на бизнес средата“

Номинация	Мотиви за номинация
Комисия по правни въпроси към 44-то Народно събрание	<p>Номинирана за гласуваните промени в Наказателния кодекс, с които се криминализира разпространението и държането на акцизни стоки без бандерол. Внесеното предложение за изменение и допълнение на чл. 234 от Наказателния кодекс въвежда правна възможност за търсене на наказателна отговорност на лицата, произвеждащи и разпространяващи нелегално акцизни стоки и създава механизъм за превенция на това нелегално производство. Контролът на акцизните стоки се сблъска все по-често с нови предизвикателства с оглед на динамиката на сивата икономика в страната, което налага законодателството непрекъснато да бъде актуализирано, за да се даде възможност за прилагане на ефективни мерки за превенция от страна на държавата.</p>
Министерство на туризма	<p>Министерството на туризма е номинирано за създаване на Единна система за туристическа информация (ЕСТИ), част от Националния туристически регистър. Събирането на данни в ЕСТИ осигурява централизиране на информация за реализираните нощувки във всички места за настаняване на територията на Република България. ЕСТИ автоматизира процесите по интегриране и обработка на данни, като едновременно с това по защитени канали се осигурява статистическа и детайлизирана информация за НСИ, НАП, МВР и общините. Разработена е като функционална динамична система за справки и анализи, която да служи за база при разработване на стратегии за популяризиране на туристическите продукти на международния пазар. Очакваният резултат от ЕСТИ е увеличаване на приходите, допълнително гарантиране на по-висока събираемост на постъпленията от данъци и такси, свързани с туристическата дейност, както и ограничаване на сивия сектор в икономиката.</p> <p>От февруари 2019 г. ЕСТИ е инсталирана в реална среда с надеждна защита в Държавния хибриден частен облак. Процесът по въвеждане на данни стартира най-напред в Столична община и други 4 пилотни общини. До 01.10.2019 г. е гратисният период, в който хотелиерите трябва да си създадат профил в системата, за да подават данни за настанените туристи в местата за настаняване. Освен ефекта "икономика на светло", системата оптимизира икономическата среда чрез намаляване на разходите за бизнеса и повишава общественото доверие.</p>

<p>Национална агенция за приходите</p>	<p>Номинирана за успешната контролна кампания спрямо фирми с голяма касова наличност, която ограничи сивите практики като осигури прозрачност и спазване на закона. Година след началото на проверките на НАП сумата, налична в касите на дружествата, намалява с 5 млрд. лв., като се отчита увеличение на данъка върху дивидентите с над 130 млн. лв.</p> <p>Номинирана и за кампанията: „Заплата в плик“ http://www.zaplatavplik.bg/, която ефективно намалява риска от нелоялна конкуренция чрез укриване на част от работните заплати, чрез нерегламентираното им плащане „в плик“, като информира работниците и служителите за това какви загуби претърпяват, когато се съгласяват да не бъдат осигурявани на реалния им доход и да вземат част от заплатата си в плик.</p>
<p>Христиан Митев (народен представител)</p>	<p>Номиниран за внесения законопроект за изменение в чл. 37, ал. 2 от Закона за счетоводството, с което се намалиха административните и финансови тежести за малкия бизнес на светло. Внесените предложения инициираха обсъждания, които доведоха до приемане на промени, по смисъла на които 3 637 микропредприятия - акционерни дружества и командитни дружества с акции, от 1 януари 2019 г. се освобождават от задължителен одит на годишните финансови отчети. Те бяха натоварени с неприсъща и неизискваща се от европейските регулации административна и финансова тежест, а именно - задължителен одит на финансовите отчети. Това означаваше за тези предприятия допълнителен разход на време, средства и човешки ресурси, без никаква практическа полза както за тях, така и за бюджета. Направените нормативни промени значително облекчиха административната тежест и елиминираха ненужни разходи за този кръг задължени лица. Извършената промяна на Закона за счетоводството пряко подобри бизнес средата в България.</p>

Категория „За личност или организация, допринесли за ограничаване и превенция на неформалната икономика посредством активна позиция“

Номинация	Мотиви за номинация
<p>Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“</p>	<p>Номинацията се дава за усилията на ИА ГИТ да бъде актуализирана своевременно системата за онлайн предоставяне, регистриране и отчитане на образците на договори по чл. 114а от Кодекса на труда за наемане на работници за краткотрайна сезонна селскостопанска работа при обработка на насажденията и прибирането на реколтата от плодове, зеленчуци, розов цвят и лавандула. Земеделските стопани могат да заявяват онлайн еднодневни договори и за 4 часа. Онлайн базираната система за регистриране и отчитане на образците на договори по чл. 114а от Кодекса на труда намалява административната тежест, времето за администриране и облекчава отчитането на еднодневните трудови договори.</p>

<p>Институт за пазарна икономика (И.П.И.)</p>	<p>Номиниран за активна позиция по отношение на преодоляване на дисбалансите в икономиката на страната и превенция на сиви икономически практики в Република България (чрез изследвания, разработки, становища, предложения, дебати и активна подкрепа на различни инициативни комитети в страната). Институтът развива и защитава пазарните подходи за преодоляване на предизвикателствата, пред които гражданите на България и в региона се изправят. Основна цел на института е да предоставя независима оценка и анализ на политиката на правителството (основно в икономическата сфера), както и да служи като трибуна за обмяна на възгледи и мнения на икономисти и наблюдатели по различни икономически и финансови въпроси, касаещи фискалния оборот в страната.</p>
<p>Мехти Меликов (Директорът на дирекция „Авторско право и сродни права“ в Министерство на културата)</p>	<p>Номиниран за успешна политика по отношение на изсветляването на сивия сектор на пазара на разпространение на телевизионни програми. Номинацията е направена и специално за приноса при изготвянето и защитата на пакет изменения в Закона за авторското право и сродните му права (ЗАПСП) и Закона за електронните съобщения (ЗЕС), насочени към по-ефективно правоприлагане и борба с пиратското разпространение на телевизионни програми. Фокус на цитираните законодателни предложения в частност е предотвратяването на сиви практики посредством укриване на реалния брой абонати от страна на някои кабелни оператори. Измененията в ЗАПСП позволяват на длъжностните лица да използват автоматизирани средства за контрол при установяване на нарушенията. Промените в ЗЕС разширяват кръга на източниците на информация, които Комисията за регулиране на съобщенията може да ползва при изготвянето на годишния си доклад, в т.ч. данни относно броя на абонатите на платена телевизия и интернет.</p>
<p>Николай Петков (Директор на дирекция „Управление на Риска“ в Национална агенция за приходите)</p>	<p>Номиниран за цялостната му работа по въвеждане на модел за управление на рисковете от неспазване на данъчното и осигурително законодателство. На база на извършените анализи дирекцията, която управлява изготвя програми за прилагане на мерки за намаляване влиянието на рисковете, така че ресурсите на НАП да бъдат насочени приоритетно към областите с най-висок риск от данъчни измами и неспазване на данъчно-осигурителното законодателство от най-рисковите групи от данъкоплатци (браншове). По този начин се оценява значимостта на рисковете, тяхната вероятност (колко често се случват) и причините за тяхното съществуване. Целта на мерките, които залягат в програмите, е намаляване на разликата между данъците, които трябва да бъдат декларирани и данъците, които фактически се декларират, като търсеният ефект от прилагането им е промяна на поведението на данъкоплатците. След прилагането на мерките се извършват оценки на ефекта - т.е. доколко успешно е намаляването на влиянието на рисковете.</p>

Категория „За журналист или медия, допринесли за промяна на обществените нагласи към нетърпимост към неформалната икономика“

Номинация	Мотиви за номинация
<p>Георги Георгиев, автор и водещ на потребителската рубрика „На твоя страна” в Нова телевизия</p>	<p>Рубриката „На твоя страна” помага не само на потребителите, но и на коректните търговци, които работят в светлата част от икономиката, за бизнес по правилата. Тя е фокусирана изцяло върху потребителските права и проблеми. Темите в нея откликват на зрителски сигнали и разследват конкретни нерегламентирани практики, като поясняват както потребителските права, така и високия обществен авторитет на коректните търговци. Целта е, показвайки нелоялни търговски казуси в различни сектори от бизнеса и икономиката, да се неутрализират действията на нерегламентираните им агенти и модели. Нерядко неизрядните търговци са предпочитани заради пониските цени, които предлагат. По този начин, обаче, при дефект или злоупотреба (до които се стига често) потребителите губят правата си по закон, тъй като търговците остават анонимни и неоткриваеми. Показвайки подобни примери, рубриката акцентира върху правата, които бизнесът „на светло” им гарантира и ги предпазва от „сенчести“ измами и злоупотреби.</p>
<p>Дойче Веле (Българска редакция на „Дойче Веле“)</p>	<p>Номинацията е за разследваща журналистика, допринесла за повишаване на информираността и обществената нетърпимост към сивите практики. Българската редакция на „Дойче Веле“ (ДВ-Български) допринася за укрепване на човешкото право на свобода на изразяване. Авторите и редакторите, които работят в ДВ-Български, са убедени, че независимите медии и отговорната журналистика са един от стълбовете на всяко свободно и демократично общество. Със своите журналистически продукти ДВ-Български допринася за свободата и плурализма на мненията и за неограничения достъп до информация като важна предпоставка за мир и демокрация. Като цяло, германската обществена медия „Дойче Веле“ подкрепя развитието на независими, прозрачни медийни системи, качествена журналистика и медийна компетентност. В своята дейност по цял свят медията уважава културната специфика на местните партньори и аудитории и работи в сътрудничество с тях за осъществяването на интерактивни и иновативни проекти, ориентирани към практиката. Екипът на ДВ-Български работи в подкрепа на положителните промени в българското общество, за повече добри практики и реформи във всички сфери на обществения живот.</p>

<p>Живка Попатанасова, Христо Николов - водещи, и предаването им „Бизнес старт“ по Bloomberg TV Bulgaria</p>	<p>Живка Попатанасова и Христо Николов са водещи в сутрешния блок на Bloomberg TV Bulgaria „Бизнес старт“ - предаване, което отразява и формира ценностите на българския бизнес. Тяхната номинация е за цялостен и многопосочен принос в разобличаване на „сивите“ икономически практики.</p> <p>Справедливо регламентиране на потребителските кредити; защита на личните данни; качество на транспорта и пътищата; злоупотреби в енергетиката, екологията, недвижимите имоти, криптовалутите; прозрачност в получаването и изразходването на еврофинансиране и земеделски субсидии; „търговия“ с гражданство; обществени поръчки; електронно управление като противодействие на корупцията; ефективна подкрепа за малките и средни предприятия - това са само малка част от темите на „Бизнес старт“ през 2018 г., чието задълбочено и аргументирано представяне е предизвикало осезаемо въздействие и защита на държавния и обществен интерес.</p>
<p>Нели Тодорова, bTV - Репортер на БТВ Новините с експертна насоченост в сферата на икономиката</p>	<p>Чрез своите репортажи, главно с икономическа насоченост, Нели Тодорова допринася за промяна на обществените нагласи към нетърпимост спрямо „сивите“, нерегламентирани практики. Трудно е дори само да се изброят всички бизнес теми, казуси и ключови събеседници, които досега са били обект на нейното професионално внимание и са предизвикали не само широк обществен отзвук, но и активни действия към промяна. По-значимите нейни разследвания през 2018 г. са свързани с: фалита на застрахователите от „Олимпик“, спекулации около участията във фирмите - концесионери, опити за измами в биоземеделството, нарушаване на здравноосигурителни права, проблеми в енергетиката, данъчната и финансовата ни система, опазване чистотата на въздуха и много други.</p> <p>Нели Тодорова задава прямо въпросите си, за да разберат зрителите това, което е важно за тях. Умее да представя ясно и в дълбочина важни финансови теми.</p>